

اردتش به آیت الله
خامنه‌ای زیانزد
بود. به یکی از
دوستانش گفته
بود من هیچ کس
را با آقامعامله
نمی‌کنم. من از آقا
چیزهایی دیده‌ام
که نمی‌توانم
پشت سر ایشان
حرکت نکنم.

وزیران و نمایندگان هیئت مدیره سازمان

روزنامه

در سوبه وضع تابه آن جا پیش رفت که مسعود بارزانی، رئیس اقلیم کردستان عراق در مورد آن می‌گوید: «بخش عمده جزیره یعنی کل استان رقه و بخشی از استان‌های حسکه سقوط کرد. بوکمال، صالحیه، المیادین، دیرالزور، همه مرزهای شرقی، بخش زیادی از استان‌های جنوبی سقوط کرده و بخش عمده‌ای از استان‌های حمص و حماه و... سقوط کرده بود، حلب در محاصره بود و کل مناطق اطرافش سقوط کرده بود، دور تا دور ادلب همه سقوط کرده بود، غوطه شرقی و غربی سقوط کرده بود و تیر غناسه‌ها به گنبد سیده زینب (سلام...) می‌رسید. بخش اعظم جغرافیای سوریه سقوط کرده بود. همه می‌دانند داعش به دروازه‌های اربیل رسیده بود و بیم آن می‌رفت که شهر به زودی اشغال شود. من پس از حمله داعش با آمریکایی‌ها، ترک‌ها، انگلیسی‌ها، فرانسوی‌ها و حتی عربستانی‌ها تماس گرفتم و آنها در جواب گفتند فعلا هیچ کمکی نمی‌توانند بکنند. فوراً با مقامات ایرانی تماس گرفتم و صریحاً گفتم که شهر در حال سقوط است و اگر نمی‌توانید کاری بکنید ما شهر را تخلیه می‌کنیم. مقامات ایران فوراً شماره سردار سلیمانی را به من دادند و گفتند حاج قاسم نماینده تام‌الاختیار ما در امور مبارزه با داعش است. فوری با حاج قاسم تماس گرفتم و اوضاع را دقیق شرح دادم. حاج قاسم به من گفت: من فردا صبح بعد از نماز صبح، اربیل هستم.» اما به تدریج ورق به نفع سوریه و عراق و باقی کشورهای منطقه برگشت. در عراق سال ۱۳۹۳ پس از سقوط موصل، بسیج مردمی عراق با فتوای آیت‌الله... سیستانی تشکیل شد. آنها در چهار منطقه از استان دیالی عراق عملیات انجام دادند. ابومهدی مهندس، معاون حشد الشعبی بود. در ۲۵ مهر ۱۳۹۵ گروهی متشکل از نیروهای دولت عراق، حشد الشعبی و هم‌پیمانانشان، عملیاتی را علیه داعش در موصل

اجرا کردند و در یکم اسفند سال ۱۳۹۵ نخست‌وزیر عراق آزادسازی موصل را به صورت رسمی اعلام کرد. هم‌زمان نیز نبرد بزرگی در رقه سوریه در جریان بود. نیروهای دموکراتیک سوریه، رقه را در سال ۱۳۹۶ آزاد کردند. سوریه در چهار محور با داعش درگیر بود. از این محورها ابتدا دیرالزور آزاد شد، سپس آزادسازی المیادین، هدف عملیات‌ها شد و پس از آن نیروها به سمت بوکمال پیشروی کردند. نیروهای داعش با پیشروی نیروهای سوریه و هم‌پیمانانشان بیشتر به سمت مرز عراق عقب‌نشینی می‌کردند. در نهایت فرماندهی کل ارتش سوریه پنجشنبه ۱۸ آبان سال ۱۳۹۶ در بیانیه‌ای آزادسازی بوکمال را اعلام کرد. داعش گروهی است که در ابتدا با ادعای خلافت بر جهان اسلام ایجاد شد. طبق تحلیل اندیشکده راهبردی تبیین، داعش برای استقرار دولت اسلامی آن‌گونه که مدعی آن است باید سرزمین داشته باشد زیرا عنصر سرزمین یکی از مولفه‌های برپایی دولت اسلامی است. در همین راستا می‌توان آینده‌های متفاوتی را برای این گروه متصور شد. داعش می‌تواند مثل القاعده بدون سرزمین به فعالیت بپردازد یا می‌تواند با نیروگیری از طریق فضای مجازی و گروه‌های تکفیری متفرقه در کشورهای مختلف جهان، پس از مدتی دوباره سرزمین‌هایی را تصرف کند و حکومت تشکیل دهد. در ادامه به وضعیت داعش پس از شکست در عراق و سوریه می‌پردازیم.

≡ آفریقا

تقریباً همان زمان که داعش در عراق و سوریه در حال فعالیت بود، گروه‌های تروریستی دیگری از مناطق مختلف جهان نیز به آن پیوستند که از جمله می‌توان به گروه انصار بیت المقدس در صحرای سینای مصر اشاره کرد که در سال ۱۳۹۳ ولایت سینای حکومت اسلامی را در مصر تشکیل داد. همچنین یک سال بعد گروه بوکوحرام در